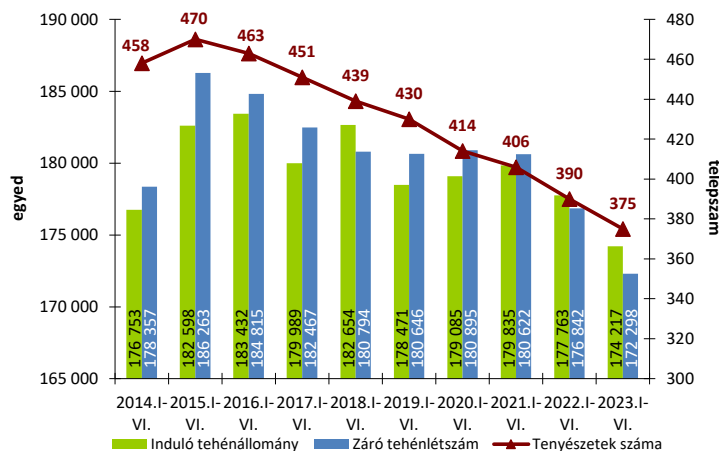
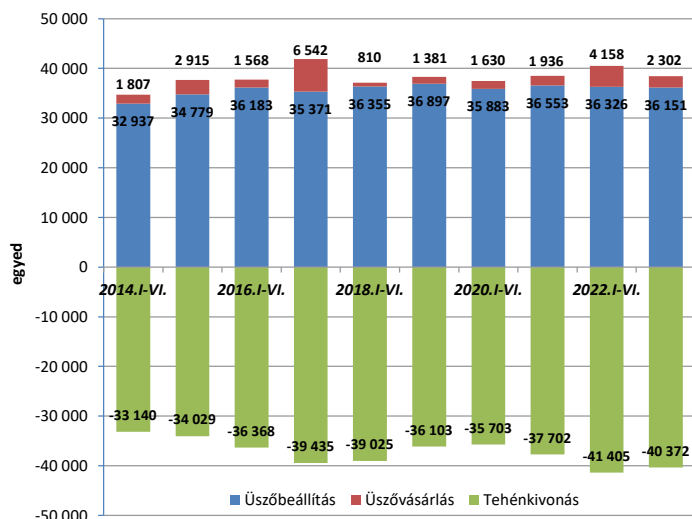

1. ábra Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma, induló és záró tehénlétszáma (db, 2014-2023. I-VI. hó)

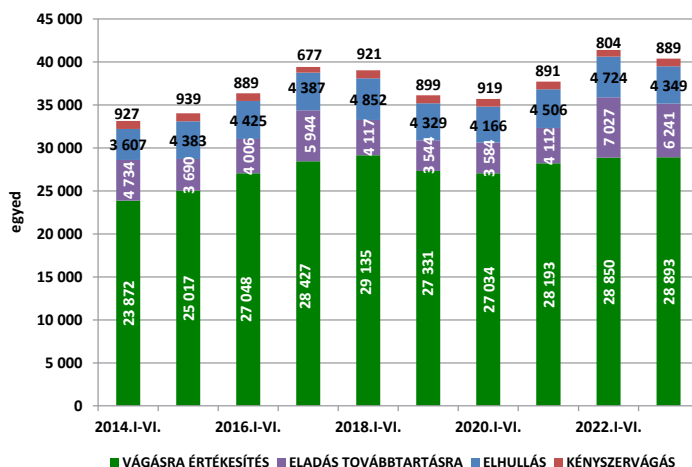
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenészetek száma 2023 júniusában 15-tel (-3,8%) kevesebb volt, mint 2022 júniusában, és a termelésellenőrzött tenyészetek száma júniusban 2-vel (-0,5%) csökkent májushoz képest. Ugyanakkor 2023. június végén 4.544-gyel kevesebb (-2,6%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 18,1%-kal (-83) kisebbedett, de 2014 júniusa óta a záró tehénlétszám csak kisebb mértékben zsugorodott (-6.059 egyed, -3,4%), így a telepenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen, 389-ről 459-re emelkedett.

2. ábra Az üszőbevétel és tehénkivonás alakulása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014-2023. I-VI. hó)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2022-ről 2023-ra – egy év alatt – csökkent (-3.546 tehen; -2,0%), és az állomány 2023 első hat havában tovább csökkent (-1919 egyed; -1,1%). 2023 első felében a tehénkivonások száma csökkent (-1033 egyed; -2,5%), és jelentősen mérséklődött az üszővásárlások száma is (-1.856 egyed; -44,6%), továbbá az állománypótlás szempontjából meghatározó üszőbeállítások száma is valamelyest zsugorodott (-175 egyed; -0,5%) 2022 hasonló időszakához képest. Összességében 2023 első hat havában a tehénkivonás nagysága meghaladta az állománypótlását, így a tehénállomány csökkent.

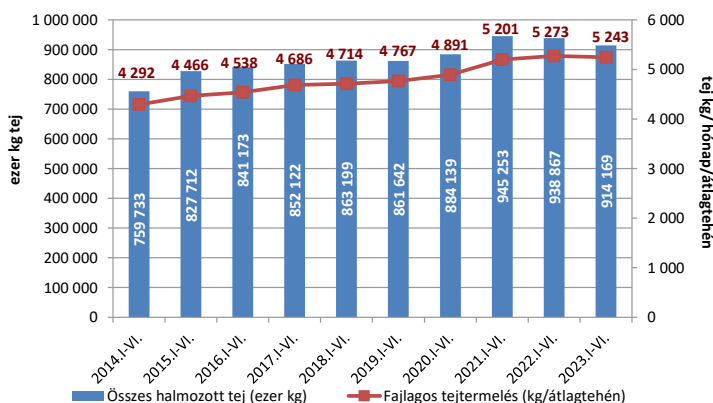
3. ábra A tehénkivonás megoszlása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014-2023. I-VI. hó)

2023 első hat havában az állományból kivont tehenek 71,6%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 28.893 volt), 10,8%-át (4.349 egyed) az elhullás tette ki, a tehénkivonások 2,2%-áért (889 egyed) a kényszervágás volt felelős, amelyek átlagos aránynak számítanak. Ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya elérte a 15,5%-ot (6.241 egyed), ami magas érték. 2023 első hat havában az induló tehénállomány 16,6%-át selejtezték, 0,5%-át kényszervágták, 2,5%-a elhullott és 3,6%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 23,2%-át vonták ki a termelésből, ami magas tehénkivonási arányt számít az elmúlt 10 évben.

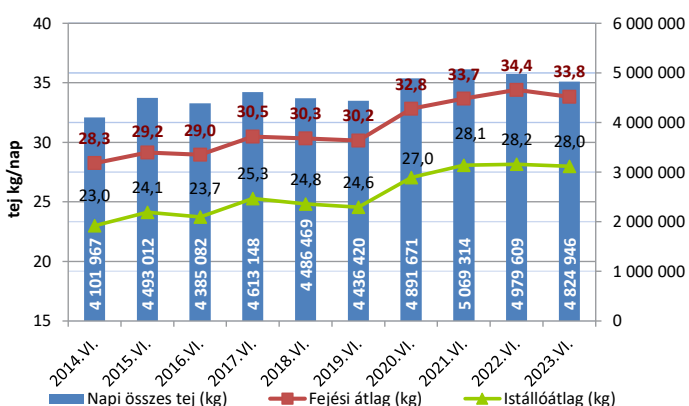

4. ábra Összes halmozott és fajlagos tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014–2023. I–VI. hó)

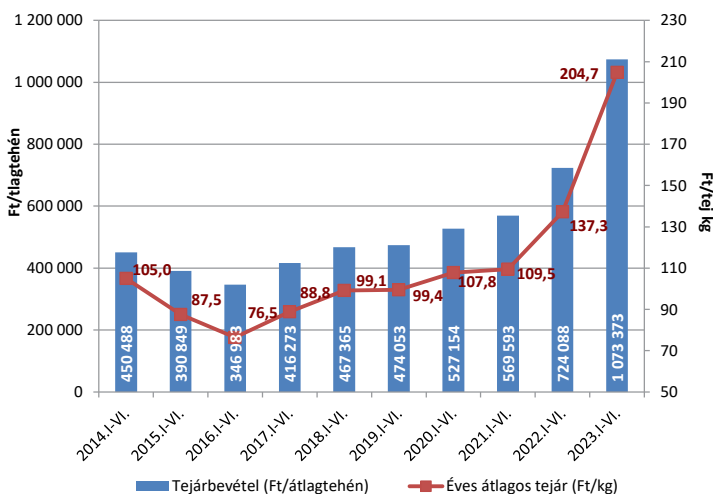
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2023 első hat hónapjában csökkent (–24,7 millió kg; –2,6%) 2022 hasonló időszakához képest, de meghaladta a 914 millió kg-ot. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés enyhén csökkent (–30 kg; –0,6%), de így is az elmúlt 10 év rekordjának közelében maradt. 2014 és 2023 júniusa között a fajlagos tejtermelés növekedése 22,2%-os (!) volt (+951 kg), míg az összes halmozott tejtermelés hasonló mértékben, 154,4 millió kg-mal (+20,3%) emelkedett, de az elmúlt 2 évben már csökkenés tapasztalható a zsugorodó tehénállomány miatt.

5. ábra Fejési és istállóátlag, valamint a napi összes tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2014–2023. VI. hó)

2023 júniusában a napi összes tejtermelés a tavalyi év júniusi termeléséhez viszonyítva 4,825 millió kg-ra csökkent (–154,7 ezer kg, –3,1%), és már kevesebb, mint 2020 hasonló időszakában volt. Emellett a fejési átlag (–0,57 kg, –1,7%) és az istállóátlag (–0,16 kg, –0,6%) is enyhén csökkent 2022 júniusához képest. Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés több mint 0,723 millió kg-mal lett több (+17,6%), a fejési és istállóátlag 5,59, ill. 5,00 kg-mal nőtt (+19,8%, ill. +21,7%) a vizsgált hónapban, ami jelentős emelkedésnek tekinthető.

6. ábra Tejárbevétel és az éves átlagos tejár az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2014–2023. I–VI. hó)

A tehenenkénti tejárbevétel 2023 első hat havában meghaladta az 1 millió 73 ezer Ft-ot, 48,2%-kal nőtt 2022 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év messze legnagyobb első hat havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés –0,6%-os csökkenésével szemben a tej árának 49,1%-os növekedésében keresendő. 2014-hez viszonyítva a nominális tejárbevétel 138,8%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 22,2%-os és a tej árának 95,1%-os emelkedése 10 év alatt. Ugyanakkor Magyarországon a nyerstej átlagos havi felvásárlási árának idei csökkenése folytatódott, és júniusban már 170 Ft/kg körüli szintre esett a tejár. Ugyanakkor a nyerstej kiviteli árának mérséklődése megállt, és kismértékben 110 Ft/kg felé emelkedett. Ez jó jel a nemzetközi, európai tejiacról, de a hazai felvásárlási

tejár még mindig kb. egyharmaddal drágább, vagyis további hazai árcsökkenés várható. Globálisan és az Európai Unióban a legtöbb tejtermék értékesítési és tőzsdei ára jellemzően már stagnálnak, valószínűleg trendfordulóhoz érkezünk. Magyarországon – a KSH adatai szerint – júniusban a fogyasztói árak átlagosan 20,1%-kal haladták meg az egy évvel korábbit (az EU-ban még mindig a legmagasabb inflációs adat, bár 5 hónapja lassul hazánkban az infláció), és az energia mellett továbbra is az élelmiszerek ára emelkedett leginkább, bár az élelmiszerinfláció júniusra 29,3%-ra mérséklődött. Ezen belül a tejtermékek ára 41,4%-kal, a vaj és vajkrémeké 35,6%-kal, a tejé 26,7%-kal és a sajté 23,3%-kal volt magasabb az 1 évvel ezelőttihez képest, úgy, hogy májushoz képest ezeknek a termékeknek az ára csökkent. A kenyér- és pékáruk mellett leginkább a tej és tejtermékek árának alakulása fékezte az élelmiszerinflációt, amiben a júniustól bevezetett kötelező akciózás is szerepet játszhatott. Az online árfigyelés júliustól indult, így ennek hatását majd a júliusi inflációs adatban érezhetjük először. Az infláció mérséklődése ellen hathat viszont, hogy az ársapkák augusztustól kivezetésre kerülnek, így a folyadéktej kiskereskedelmi ára várhatóan nőni fog, ami visszafoghatja a fogyasztást ennél a termékcsoporthoz. Mindezen tényezőket figyelembe véve egyelőre a hazai nyerstej árak további mérséklődése várható.

